

Pestalozzidänkmaulied

Text: Hans Jürg Zingg

Melodien: Hans Jürg Zingg

Begleitimprovisation: Edwin Peter

Nünzähundertsibenesibezg
het men i dr Schwyz
dr hundertfüzigscht Todestag vom Johann Heinrich Pestalozzi gfyret.

Zu däm Aalass
het ds Eidgenössische Departement des Innern (E-D-Hü)
es zwöihundertfüzigsytigs Pestalozzitaschebuech useggäh
u gratis a aui Hushautige la verteile.

Schööööön ... wär s gsy!

Drzue
hei sämtlechi schwyzerische Kantonsregierige beaatreit,
im Gedänken a dä gross Voukserzieher
dr Poschte „Bildung und Schulförderung“
im Büdschee sibenesibezg um füfzg Prozänt ufezsetze
u sämtlechi Kantonsparlamänt u Landsgmeinde hei dä Beschluss
eistimmig gnämiget
u ke Partei
het drgäge ds Referändum ergriffe.

Schööööön ... wär s gsy!

Ferner het ds Schwyzervouk
im Bewusstsy dass dr Pestalozzi Ehrebürger vor Französische Revolution,
Pfliegvatter vo Chriegsweise
u Fründ vo aunen Armen u Rächtlose gsy isch,
mit grossem Mehr beschlosse,
es nöis u gerächts eidgenössischs Stüürgsetz yzfüere,
dr Strafvouzug z humanisiere
u ds Rächt uf Mitbestimmig am Arbeitsplatz
ir Schwyzerische Bundesverfassig z verankere.

Schööööön ... wär s gsy!

U was het me würtlech gmacht zum Jubiläum vom grosse Brueder Pestalozzi?

He, was me so macht:
Me het gfyret, gschnuret, gsändet, publiziert.
Dr Schwyzerisch Lehrerverein
het es paar gschydi Broschüre für Lehrer u Schüeler useggäh,
wo vilicht,
wär weiss,
da u dert
vo einzelne Lehrer u Schüeler
sogar sy ggläsen u besproche worde.

Schööööön!

U öppis ganz Psunders
het sech d Gsellschaft für Münzeditionen AG (SGM)
zum Pestalozzi-Jubiläum la yfaue:
Si het em nen usgwäuten Interessäntekreis,
wo offebar o Lehrer hei d Ehr gha drzuezhööre,
e Pestalozzi-Guudmedaillesatz für zwöiehalbtuusig Stei offeriert
(dasselbe für kleinere Budgets in reinem Feinsilber zu Fr. 348.-
inkl. WUST, Verpackungs- und Versandkosten).

E Gedänkmedaille, schööön!

U dank dr sträng limitierten Uflag
(drütuusig Siuber, achthundert Guud)
isch das prächtigen Aadänken a schwyzerisch Armevatter
glychzytig e prächtigi Kapitauaalag.

Wu-hun-der-bar!

I frage: Chamen öpper schöner ehre,
cha men öpper schwyzerischer ehre
als das hie gscheh isch?

Ehrlech gseit, mir het dä Pestalozzi langsam afe chly Sorge gmacht.
I bi doch bis zur Matur zwöufehaub Jahr i d Schueu
aber i ha nie öppis Substanziells über dä Ma gehört.
Uf em Schüelerkaländer wo sy Name het treit, isch aube sys Dänkmau
abbiudet gsy.
U bir Grosmuetter im Stübli isch es Biudli ghanget: „Pestalozzi in Stans“.
Dasch grad aus gsy.

Aber itz weis i wenigschtens,
dass dä gross Idealischt Pestalozzi druff u drann isch, zum Idol,
wenn o nid vo dr Juged,
so doch vo drütuusigachthundert kapitauchreftige Schwyzerbürger z wärde.
Juhui, juhui, juhui.

Drum singe mer itz es Lied,
i däm isch d Red drvo,
wi em ne grosse Ma
bi üs im Schwyzerland
es blybends Dänkmal ufgsteut wird:

Kei Angscht, Hansheiri Pestalozzi,
bisch nid vrgässen i dym Land!
Di Unbequeme, we si tod sy,
hänkt me bi üs a d Wand.

U so, ar Wang, hinger Glas,
ds Medaillehaar uf em Medaillechopf suber frisiert
(statt verluust u verstrublet wi z Läbzyte meischtens),
luegsch resigniert, aber geduudig
i di zivilisierteri Schwyz vo dyne finanzstarcke Verehrer.
Du, wo d dys Läbe lang vo Gäut nie ke Ahnig hesch gha.

U dür das vitrinöse Dasy
i Siuber oder Guud
nimmsch du au dene Schwyzer quasi
ds Bewusstsy vo re Schuud.

Di Schuud isch gross u alt
u isch no lang nid zalt:

Mir tüe so gärn mit dir plagiere,
du wirsch aus grosse Schwyzer ggeht;
hingägen us dym Wärk zitiere,
das het men üs nie glehrt.

Du bisch üs im Gedächtnis bblibe
aus fromm-verschrobne Philosoph,
wo d Nächschteliebi z wyt het tribe:
unghüür sympathisch, aber doof.

„Doof“: das heisst naiv-idealistisch, vertrauensseelig, das heisst
zweni raffiniert, zweni g'risse, zweni apassigsfähig,
wi me 's äbe mues sy, we me wott Erfoug ha i dere Wäut.

Drum läbsch du i dym Volk hütt wyter
i der bekannte Redensart,
wo jede rächte Schwyzer, syt er
vo dir het ghört, nid drmit spart:

„Was meint er eigetlech? – I bi nid dr Pestalozzi!“

I bi doch nid dr Pestalozzi,
es tuet mer schourig leid!
Hütt chasch nümm säubschtlos wi ne Gott sy,
läbsch nümm für d Ewigkeit.

Du bisch vilicht e wackre Sozi,
vilicht e brave Chrischt,
aber niemals dr Pestalozzi.
Wärsch ja nen Extremischt!

Aber so loset doch mau, was si däm Typ uf e Grabstei hei gschriben:
„Alles für andre – für sich nichts.“
Dasch doch geradezue unschwyzlerisch extrem – u de ersch no
extrem unschwyzlerisch!

Dänk mau, i wär dr Pestalozzi:
das Glächter u das Ggröü!
I wott doch nid e Grund zum Spott sy,
i bi nid gärn dr Lööu.

Itz weisch es, Pestalozzi,
werum di keine wott sy.
Werum si di lieber vrguude,
statt dyni Jünger z duude.

Wär konsequänt nach Pestalozzi
wett Schueu ha, chiemt i üsem Land
gly eis i Rued, en Idiot z sy:
„Wo het dä Mönsch sy Vrstand?“

Denn was söu hütt d Schueu?

Si söu vorbereiten uf ds Läbe.

U was vrlangt hütt ds Läbe?

Äbe:
In erschter Linie Ornig,
Yornig, Pünktlichkeit, Suberkeit, Flyss, Wille, Ghorsam
und Leischtig, Leischtig, Leischtig und nomal Leischtig!

Nach Pestalozzi söu d Schueu Chopf, Härz u Hand vom Chind
glychmässig usbilden u fördere.

Natürlech – das heisst – dochdoch, dasch bi üs o dr Fall:
Chopfweh, Härzchlopfe u Schrybchrampf i dr Hand
sy durchuus gelöifigi Erschiinige vo üsem Schueu- u Probenautag.

Uf ds Chind ygah? I jedem Chind es Individuum gseh?
Natürlech. Sicher. Aber gäuet: Aus het syni Gränze. Später im Läbe
git s de o keni Äxtrawürscht.

Queerschleger mache sech doch numen unbeliebt.

Me wird doch no öppis törfe vrlange vo dene Chind!

Immer dr Weich usehänke, geng di Humanitätsduselei. Wartet nume bis d Russe
chöme!

Wi hei **mir** synerzyt düremüesse!

E Chlapf zum Gring het gwüss no keim gschadt!

Mir sy schliesslech e Schueu u ke psychiatrischi Klinik.

Chlyneri Klasse? – Scho rächt, scho rächt; aber wär **zaut** se?

Dr Vatter Pestalozzi,
a mänger Wang tuet er hange.
S isch hert, scho hundertfüfzg Jahr tod sy
U geng no nid verstange.

U z hangen a dr Wang
u z rede gäg ne Wang
u z rede gäg ne Wang
u z plangen a der Wang.

No lang
a dr Wang,
no lang
gäg ne Wang.

No lang
no lang.

Wi lang no ?

(1977)

Erstveröffentlichung: LP *Improvisatiren* (1979)

Erstveröffentlichung: LP *Improvisatiren* (1979)